

27.4.2021

Lausunto Hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi pelastuslain 105 ja 109 §:n muuttamisesta

Eduskunnan hallintovaliokunta pyytää kirjallista asiantuntijalausuntoa valtiovarainministeriöltä hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi pelastuslain 105 ja 109 §:n muuttamisesta. Luonnos hallituksen esitykseksi oli lausuntokierroksella kesällä vuonna 2020 ja valtiovarainministeriö toimitti lausuntonsa sisäministeriölle 12.8.2020.

Esityksen sisältö

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi pelastuslakia siten, että alueen pelastusviranomainen voisi määrätä rakennuksen tai rakennelman omistajan hankkimaan välttämättömiä viranomaisviestintään liittyvän viestintäpalvelun käytettävyyttä varmistavia laitteita ja pitämään ne toimintakunnossa. Pelastusviranomainen voisi antaa määräyksen nykyisen viranomaisverkon käytettävyyttä varmistavien laitteiden hankkimisesta siihen saakka, kunnes alueella on siirrytty käyttämään yksinomaan viranomaisviestintäpalvelua.

Lausuntokierros esitysluonnoksesta

Lausuntokierroksella toimittamassaan lausunnossa valtiovarainministeriö katsoi pelastuslain 109 §:n muuttamisen tarpeelliseksi ja puolsi ehdotetun muutoksen tekemistä. Lakimuutoksen toteutus tukee pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelman mukaisesti käynnistetyn VIRVE 2.0 -hankeen (VN/3549/2020) toimeenpanoa. VIRVE 2.0 -hanke pohjautuu tavoitteeseen turvata viranomaisten ja muiden turvallisuustoimijoiden kriittinen viestintä ja yhteistyö koko maassa.

Pelastuslain 109 §:n muutoksella varmistetaan mahdollisuus tarvittaessa määrätä uuden laajakaistaisen viranomaisviestintäpalvelun tarvitsemasta ratkaisusta rakennusten ja rakennelmien sisäverkoissa. liman asianmukaisia laitteita viestintäpalvelun käyttöön voi muodostua kansalaisten turvallisuutta ja viranomaisten toimintakykyä vaarantavia vakavia puutteita.

Hallituksen esitysluonnoksen perusteluissa todettiin, että vanhojen kohteiden muutuskustannukset olisivat omistajille kaikkiaan noin 10 milj. euroa. Valtiovarainministeriö katsoi lausunnossaan, että tämän kustannuserän muodostumista voisi esityksen perusteluissa vielä täsmentää ja avata.

Esitysluonnoksen mukaan uutta viranomaisviestintäpalvelua varmistavat laitteet olisi tarpeen saada käyttöön viimeistään 2025 loppuun mennessä, jotta ei

muodostu hidastetta VIRVE 2.0 siirtymiselle ja käytöstä poistuvan viranomaisverkon alasajolle ja sitä myötä tarpeetonta päällekkäistä kustannusta. VM esitti, että tämän varmistamiseksi sisäministeriön tulisi vielä selvittää siirtymäajan määrittelyä niin, että pelastusviranomaiset toteuttaisivat tarvittavat uudet määräykset vuoden 2025 loppuun mennessä.

Hallituksen esitys

Pelastuslain 109 §:n nojalla annettavat määräykset kohdistuisivat samoihin rakennuksiin ja rakennelmiin kuin nykyisinkin. Laitehankinnoista rakennuksen ja rakennelman omistajalle maksettavaksi tulevat kustannukset nousisivat jonkin verran.

Hallituksen esityksen mukaan nykyisten sisäverkkoratkaisujen laajentaminen vastaamaan laajakaistaisen viranomaisviestintäpalvelun vaatimuksia aiheuttaisi rakennusten ja rakennelmien omistajille arviolta yhteensä keskimäärin 15 miljoonan euron kustannukset. Tästä noin 34 prosentin osuus kohdistuisi kuntien ja kuntayhtymien omistamien liikelaitosten tiloihin ja esityksestä aiheutuisi kyseisille kunnille yhteensä noin 5,1 miljoonan euron kustannukset. Muutostyöt ja kustannukset kuitenkin jakautuisivat usealle vuodelle ja laajalle alueelle eri kuntiin.

Uusiin kohteisiin tehtävien sisäverkkoratkaisujen kustannusarvio olisi yhteensä keskimäärin noin 3 miljoonaa euroa vuodessa. Arvioitaessa, että jatkossakin uusista kohteista 34 prosenttia olisi kuntien ja kuntayhtymien omistamia tiloja, esityksestä aiheutuisi kyseisille kunnille yhteensä noin 1,02 miljoonan euron kustannukset vuosittain.

Laajakaistaiseen viranomaisviestintäpalveluun siirtyminen on hallituksen esityksen mukaan tarkoitus toteuttaa vuoden 2025 loppuun mennessä. Koska uuden viranomaisviestintäpalvelun suunnittelu ja toteuttaminen on aikaa vievä prosessi, tulee siirtymävaiheen aikana myös viranomaisverkko pitää toimintakunnossa. Pelastusviranomaisen voisi yhä antaa määräyksiä viranomaisverkon käytettävyyttä varmistavien laitteiden hankkimisesta kuitenkin vain siihen saakka, kunnes alueella on siirrytty käyttämään yksinomaan viranomaisviestintään liittyvää viestintäpalvelua.

Uuden laajakaistaisen viranomaisviestintäpalvelun käyttöönoton siirtymäajan jälkeen sisäverkoissa tarvitaan ainoastaan laajakaistaista viranomaisviestintäpalvelua tukevat laitteet. Kustannuksien ei arvioida tällöin kuitenkaan merkittävästi laskevan siirtymäajan kustannuksiin verrattuna.

Valtiovarainministeriön lausunto

Valtiovarainministeriö katsoo, että hallituksen esityksessä on pyritty huomioimaan valtiovarainministeriön lausunnossaan esittämät huomiot. Esityksessä ehdotetaan nykytilaa vastaavasti, että kustannuksista vastaisi pelastuslain 109 §:ssä tarkoitetun rakennuksen tai rakennelman omistaja. Esityksestä aiheutuvia kustannuksia ei ole huomioitu valtion, kuntien eikä pelastusviranomaisten

talousarvioissa. Mahdolliset vaikutukset valtion talousarvioon käsitellään normaaliin tapaan kehys- ja talousarviomenettelyissä.

Budjettineuvos

Lauri Taro